Ankenævnet for Forsikring

Den 17. december 2014 blev i sag nr. 86120:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning i Nordea Pension. Han klager over, at selskabet har afvist at anerkende, at selskabet har garanteret en rentetilskrivning på 4,5 % pr. år.

Selskabet har med hensyn til forrentningen af opsparingen/depotet henvist til, at selskabet frit kan ændre rentesatsen, og at dette sker efter anmeldelse til Finanstilsynet. For så vidt angår forrentningen af de løbende pensionsydelser, som klageren kan få udbetalt, har selskabet henvist til, at det følger af forudsætninger for G82-grundlaget, at den gennemsnitlige rente pr. år udgør 4,5 %.

I klageskemaet af 17/4 2014 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"**Sagsfremstilling**
Supplerende redegørelse kan evt. vedhæftes som bilag.
Jeg tegnede i 1994 en pensionsforsikring hos Tryg. Tilbage i 1994, var der et samarbejde mellem Nykredit, Tryg og Unibank. Jeg var … hos … og vi fik tilbud en pensionsforsikring gennem Tryg, idet vi blev betragtet som 'medarbejdere' i dette fællesskab. Som det fremgår af bilag, blev jeg garanteret en rentetilskrivning på 4,%, efter realrenteafgift. Som det fremgår af de løbende mails med Nordea har rente i de sidste mange været ganske lav, og jeg vil blot have hvad de lovede tilbage i 1994. Som [Medarbejder hos Tryg] skrev tilbage i 1994, nye kunder får efter den 1 juli 1994 kun tilbudt 2,5 - 3%. Jeg blev tilbudt 4,5%, efter den 1 juli 1994, idet jeg fik samme tilbud som medarbejdere. Nordea har, efter lange overvejelser svaret, at Nordea ikke mener, at de 4,5% skal betragtes som en garanti.

Når jeg nu skriver Nordea og ikke Tryg, er det fordi, at Tryg på et tidspunkt blev en del af Nordea og at min pension derfor ligger i Nordea.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Jeg vil opnå, at Nordea anerkender, at jeg skal have min. 4,5% hvert år efter realrenteafgift, som skrevet står i tilbuddet fra den 22. juli 1994. Ganske simpelt - de skal holde hvad de har lovet."

Dertil har selskabet i brev af 22/5 2014 til nævnet bl.a. bemærket:

"**Redegørelse**

Forsikredes ordninger er hovedsageligt etableret på livsforsikringsbranchens fælles beregningsgrundlag G82, 4,5 % p.a. G82 indeholder matematiske regler om beregning af ydelsernes størrelse og var det beregningsgrundlag, Nordea Liv & Pension anvendte på etableringstidspunktet, og som var anmeldt til Finanstilsynet. Det fremgår blandet andet af vedlagte eksempler på pensionsoversigter.

På grund af manglende afklaring af forsikredes helbredsmæssige forhold etableredes i første omgang en forsikring uden ret til præmiefritagelse. Af pensionsoversigten pr. 1. maj 1994 (bilag A) side 6 afsnittet "Standardforudsætninger for prognosen" fremgår det:

'Ovennævnte forudsætninger hviler på et beregningsgrundlag (G82), der er fælles for selskaberne, og som har en fælles grundlagsrente på 5,0 % p.a., hvoraf de 4,5 % er garanteret. De 0,5 % er afsat som sikkerhedsmargin til risiko og omkostninger.'

Efterfølgende etableredes den endelige forsikring og af pensionsoversigt pr. 1. oktober 1994 (bilag B) fremgår af side 8 afsnittet 'Standardforudsætninger for prognosen' samme tekst vedrørende beregningsgrundlaget.

Disse pensionsoversigter er sendt til forsikrede og er forsikredes aftale med Nordea Liv & Pension.

Det vil sige, at forsikrede allerede inden brevet af 22. juli 1994 har modtaget forklaring omkring beregningsgrundlaget og grundlagsrenten.

Grundlagsrenten

Beregningsgrundlaget indeholder samlet en række forudsætninger til udviklingen i rente, omkostninger og forsikringsrisiko. Den garanterede ydelse er beregnet på baggrund af disse forudsætninger.

En af forudsætningerne i G82 beregningsgrundlaget er, at renten i forsikringstiden i gennemsnit er 4,5 % p.a. Det betyder dog ikke, at der er en rentegaranti i enkelte år. Renten kan nogle år være lavere og nogle år højere end 4,5 %. Forsikrede er altså alene garanteret en bestemt ydelse på pensioneringstidspunktet, men er ikke garanteret en bestemt rente i enkelte år. Det er en samlet ydelsesgaranti baseret på alle beregningsgrundlagets forudsætninger set over hele forsikringstiden.

Skulle udviklingen i rente, omkostninger og forsikringsrisiko være dårligere end forudsat, er forsikrede fortsat sikret den garanterede ydelse, som er aftalt. Er udviklingen derimod bedre end forudsat kan dette danne grundlag for bonus/overskud.

Det er altså beregningsgrundlaget og dets rente (grundlagsrenten), samt øvrige forudsætninger i beregningsgrundlaget (f.eks. omkostninger og risikoforløb), der danner grundlag for den garanterede ydelse, dvs. selve forsikringsydelsen.

Kontorenten

Forsikredes reserve/opsparing forrentes derimod med kontorenten, som Nordea Liv & Pension frit kan ændre med virkning for den kommende måned.

Nordea Liv & Pension vurderer løbende kontorenten og hvilket niveau, der er forsvarligt bl.a. set i forhold til selskabets afkast, udviklingen på det finansielle marked og bonusgraden. Nordea Liv & Pensions kontorente anmeldes til Finanstilsynet og oplyses bl.a. på vores hjemmeside.

Hvis kontorenten for en given periode giver et større rentebeløb end det rentebeløb, som allerede er indregnet i selve den garanterede ydelse, kan det danne grundlag for bonus/overskud. Kontorenten har dog siden 2009 ikke været så høj, at den isoleret set har kunnet danne grundlag for bonus på forsikredes ordninger, idet grundlagsrenten på forsikredes ordninger er høj.

Brevet af 22. juli 1994

Forsikrede mener tilsyneladende, at han ved brevet af 22. juli 1994, som er fremlagt af forsikrede, er blevet garanteret en årlig kontorente på 4,5 %.

Det er ikke vores opfattelse, at forsikrede i brevet er blevet garanteret en bestemt årlig rente, og [Medarbejder hos Tryg] nævner da også, at kunder efter 1. juli 1994 får en lavere rentetilskrivning, og at der er tale om en 'grundlagsrenteændring', jf. femte afsnit i brevet. Brevet omtaler således alene grundlagsrenten, altså den rente, som de garanterede ydelser er beregnet på grundlag af.

Brevet kan alene betragtes som en supplerende forklaring sammenholdt med teksten i pensionsoversigten (bilag A), som forsikrede allerede havde modtaget, og forsikrede er med brevet ikke blevet lovet noget, der er i strid med dette.

Vi skal i øvrigt henvise til Ankenævnets afgørelse 78.574, hvor et brev fra det indklagede selskab til klager indeholdt følgende formulering:

'I Danica får De i 1996 en af markedets højeste renter på 5,30 % efter realrenteafgift, og De er altid garanteret en minimumsrente på 4,5 % efter realrenteafgift.'

Nævnet gav ikke her klager medhold i, at der med brevet var givet en rentegaranti på 4,5 % årligt.

Endvidere skal vi henvise til, at Landsretten ved afgørelsen U2007.662Ø vedr. Nordea Liv & Pension har fastslået, at der ikke er afgivet rentegaranti på G82 beregningsgrundlaget.

Konklusion

Vi må således afvise, at forsikrede er blevet lovet en årlig rente på 4,5 %, og fastholder, at der ej heller med brevet af 22. juli 1994 er blevet givet en sådan garanti. Nordea Liv & Pension er kun retligt forpligtet til at give forsikrede den ydelse på pensionstidspunktet, som Nor-

dea Liv & Pension har forpligtet sig til i aftalen med forsikrede, og som er beregnet ud fra en grundlagsrente på 4,5 %.

Klagen må derfor afvises."

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klageren i brev af 5/6 2014 til nævnet bl.a. oplyst:

"I [Medarbejder hos Trygs] Skrivelse af 22. juli 1994, er der anført, at mine pensionspapirer nu er færdigbedømt og at Trygs tilbud til mig er vedlagt denne skrivelse. Det betyder, at det er vilkårerne den 22. juli 1994 der er gældende og der nævnes 4,5% (pro anno), hvert år som min.

Slutteligt skal min pensionsopsparring set i lyset af, at den er tegnet på personalevilkår."

Selskabet har hertil i brev af 25/6 2014 til nævnet bl.a. påpeget:

"Tilbuddet (bilag C), som forsikrede henviser til, indeholder heller ikke nogen årlig rentegaranti, og vi må derfor fastholde, at forsikrede ikke er blevet lovet andet og mere end den ydelse, som Nordea Liv & Pension har forpligtet sig til i aftalen med forsikrede (bilag B), og som er beregnet ud fra en grundlagsrente på 4,5 %.

Det forhold, at ordningen er oprettet som led i en aftale med forsikredes arbejdsgiver, har ingen indflydelse på sagen."

Efterfølgende er klageren fremkommet med yderligere kommentarer i brev af 13/7 2014 til nævnet.

Nævnet har fået forelagt bilag. Enkelte af bilagene er gengivet i uddrag herefter:

Brev af 22/7 1994 til klageren fra Tryg[ved ikke fra hvilket datterselskab] hvoraf bl.a. fremgår:

"Ikke desto mindre er dine pensionspapirer nu færdigbedømt og Tryg Pensions tilbud til dig er vedlagt denne skrivelse.

Når jeg skriver 'tilbud' er det fordi, vi ikke kan antage dig på normale vilkår. Vi skal have en forhøjet præmie for livs- og invalidepensionsforsikringen, hvilket betyder, at din pensionsopsparing bliver en anelse forringet for den samme præmieindbetaling.

Af positive sider kan nævnes, at tilbudet er udregnet med garanteret rentetilskrivning på minimum 4.5% efter realrenteafgift. *Nye* kunder får efter den 1/7 1994 kun tilbudt 2.5 - 3.0% i garanteret rentetilskrivning.

Denne grundlagsrenteændring betyder ikke kun, at kunderne får mindre garanti på opsparingsdelen, men livsforsikringer og invalidepensionsforsikringer bliver generelt også dyrere.

5. 86120

Derfor bør du benytte dig af vedlagte tilbud, idet det er udregnet på de 'gamle' vilkår.

Endelig skal jeg bemærke, at opsparingstallene i tilbudet kun er regnet med den garanteret minimumsrente på 4.5%. Vore prognosetal er ikke indlagt i tilbudet."

Pensionsoversigt af 1/10 1994 hvoraf bl.a. fremgår:

"KONTOOVERSIGT

Kontoen viser Deres opsparing med tillæg af rente og fratrukket udgifter til forsikringsdækning og administration frem til 1.10.1994. Det er forudsat, at indbetalingen er ajour. Den forudbetalte del af indbetalingen er dog ikke indregnet i opsparingen.

Deres opsparing den 1.10.1994 53.667,67kr."

...

		2.872,91kr.
Den månedlige indbetaling er Gældende satser den 1.10.1994	Godkendt beregningsgrundl Forudsatte tal	Tryg Pension ag(afrundede) Faktiske tal
Kontorente: Kontorente før realrenteafgift Kontorente efter realrenteafgift	 4,50% 4,50%	 10,60% 5,40%

...

FORUDSÆTNINGER FOR PROGNOSEN

...

STANDARDFORUDSÆTNINGER FOR PROGNOSEN

...

Bonusprognosen er beregnet under forudsætning af, at fremtidige aftalte reguleringer af indbetalingerne og forhøjelser som følge af bonus sker på det nugældende 5%-beregningsgrundlag.

Med virkning fra 1. januar 1996 vil de nævnte forhøjelser ske på det til enhver tid gældende beregningsgrundlag. Vi kan desværre ikke indregne forventede ændringer i beregningsgrundlaget før den 1. januar 1996.

Det betyder, at beløbene i prognosen kan være større end de beløb, der faktisk vil blive udbetalt.

Størrelsen af de beløb der vil blive udbetalt, afhænger hovedsageligt af den fremtidige renteudvikling.

Bonus

Pensionsudbetalinger og indbetalinger er beregnet under forudsætning af en forrentning af Tryg Pensions investeringer på 5,0% p.a., og risiko- og omkostningstillæg m.v. er fastsat med visse sikkerhedsmarginer. Tryg Pension vil derfor som regel opnå et overskud.

STANDARDFORUDSÆTNINGER FOR PROGNOSEN - fortsat

Dette skyldes, at forrentningen af investeringerne er større end forudsat, at dødeligheds- og invaliditetsforløbet er gunstigere end forudsat, og at de faktiske omkostninger er lavere end forudsat. Overskuddet fordeles som bonus efter et bonusregulativ, som godkendes af Finanstilsynet.

Ovennævnte forudsætninger hviler på et beregningsgrundlag (G82), der er fælles for selskaberne, og som har en fælles grundlagsrente på 5,0% p.a., hvoraf de 4,5% er garanteret. De 0,5% er afsat som sikkerhedsmargin til risiko og omkostninger.

...

Kontorenten er den rente, som Deres opsparing forrentes med. Forinden kontorenterne fastsættes, er der anvendt op til 0,15% som rentemarginal til dækning af omkostninger og lovmæssig henlæggelse til selskabets basiskapital."

6. 86120

Nævnet udtaler:
Selskabet påpeger, at beregningen af de ydelser klageren kan få udbetalt, sker i henhold til G82-grundlaget.

Selskabet anfører, at det følger af forudsætningerne for G82-grundlaget, at forrentningen af ydelserne i gennemsnit skal være 4,5 % pr. år. Selskabet påpeger endvidere, at der således alene er tale om en garanti for, at klageren kan få ydelser på et tidspunkt, og at der ikke er tale om en garanti for, at ydelserne forrentes med 4,5 % pr. år.

Nævnet har bemærket, at Østre Landsrets dom af 9/12 2013, 11. afd. Nr. B-3897-05, er anket til Højesteret. Spørgsmålet om der kan udledes en rentegaranti eller alene en ydelsesgaranti på en ordning som klagerens, er dermed ikke endeligt afklaret.

Under hensyn til sagens principielle juridiske spørgsmål og videregående betydning for andre finder nævnet det rettest ikke at afgøre sagen, jf. vedtægternes § 4.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen
formand

Udskriftens rigtighed bekræftes

Kim Sparlund